

Näin tunnistan tuoksuvalmuskan

Lasse Kosonen

lasse.kosonen@tampere.fi

1. Tuoksuvalmuska eli matsutake *Tricholoma matsutake* (syn. *Tricholoma nauseosum*) on männyn seuralainen, mutta muitakin männyn kanssa kasvavia ruskeita valmuskalajeja on. Tunnistaminen on varsin helppoa. Tuoksuvalmuskan tärkeimmät tuntomerkit a) iso ja paksumaltainen b) lakin pinta ruskeasuomuinen, suomut pinnanmyötäisiä c) jalassa rengas d) erikoislaatuinen, makea tuoksu (hunaja, hajuvesi, painomuste, hyasinttimainen ym) e) jalka tyveä myöten usein maasta vaikeasti irrotettavissa. Pohjoisvoittainen, paikoin runsassatoinen.

Toinen laji on kuusentuoksuvalmuska *Tricoloma dulciolens*, kuusen seuralainen, pienempi ja ohutmaltoisempi, lakin suomut ohuempia, ja yleisväri lihanpunertava. Tuoksu on samankaltainen. Kuusentuoksuvalmuskalla on selvästi pienemmät itiöt. Harvinainen.

2. Muita ruskeita valmuskoja havupuiden seuralaisena

a) Kaulusvalmuska *Tricholoma robustum* (syn. *T. focale*). Männyn seuralainen.

Keskikokoinen. Lakki säikeissuomuinen. Jalka renkaallinen, mutta rakenne pehmeämpi, tuoksu jauholta ja irttaa helposti maasta. Ei yleinen.

b) Suomuvalmuska *Tricholoma imbricatum*. Männyn ja kuusen seuralainen. Jalka renkaaton, lakki päältä tummanruskea ja vain pieniksi suomuiksi vähitellen rispaantuva, tuoksu heikko. Yleisenpuoleinen.

c) Partavalmuska *Tricholoma vaccinum*. Kuusen seuralainen. Lakki punaruskea, keskustasta pienisuomuinen ja lakin reuna karvainen, jalka renkaaton. Tuoksu heikko. Yleinen, usein kehämäisinä kasvustoina.

d) Pisamavalmuska *Tricholoma pessundatum*. Männyn seuralainen. Isohko ja paksumaltainen, lakissa ei suomuja, sen sijaan usein kehämäisesti vaihteleva määrä tummia, hyytelöityneitä pisamatäpliä. Jalka renkaaton. Tuoksu jauholta tai arbuusilta. Myrkyllinen. Yleinen, erityisesti loppusyksyllä.

e) Ruskovalmuska *Tricholoma albobrunneum* Männyn seuralainen. Lakki keskikokoinen, suomuton (iän myötä enintään pikkusuomuinen), säikeisviiruinen, tumman punaruskea, haju jauhomainen. Melko yleinen. Myrkyllinen?

f) Kampavalmuska *Tricholoma stans* Ainakin männyn seuralainen. Lakki isohko, reunoilta kampaurteinen, muuten pisamavalmuskaa muistuttava, mutta pisamatäplät puuttuvat. Haju jauhomainen. Levinneisyys huonosti tunnettu, mutta lienee melko yleinen. Myrkyllinen?